

Lakóhelyünk, az V. kerület gazdasági vonásainak és azok változásainak megismerése

A téma tantervi háttere

Lakóhelyünk megismerése elengedhetetlen, hiszen hétköznapjainkat ebben a térben töltjük, itt tanulunk, dolgozunk, itt keresünk kikapcsolódási, vagy sportolási lehetőséget, itt élünk. A közvetlen környezetünk megismerését az iskola is segíti, mely leginkább alsó tagozatban, a környezetismeret órákon hangsúlyos. A kerettanterv nem túl bőkezűen, mindössze 7 órát javasol erre, ami kevésnek számít, hiszen a későbbiekben, 5-10. osztályban nem szerepel a lakóhely földrajzának tanítását célzó tematikai egység. Természetismeret órákon Magyarország csak nagyvonalakban kerül szóba, így speciálisan a lakóhely megismerésére nincs lehetőségük a tanulóknak. 7-8. osztályban Magyarország természetföldrajzi és társadalomföldrajzi jellemzőinek elsajátítására is szán néhány órát a kerettanterv, így a lakóhellyel is ekkor van módunk foglalkozni. A lakóhely gazdaságföldrajzának témája leginkább hazánk társadalomföldrajza tárgyalásakor kerülhet elő. A középiskolai évek alatt nagyjából 12 órával kell gazdálkodnunk, mikor Magyarország – helyünk a Kárpát-medencében és Európában témakört tanítjuk, vagyis nincs túl sok időnk kitérni közvetlen környezetünk megismerésére. Tekintve az elsajátítandó tananyag mennyiségét, valamint a kerettantervek időkeretét, leginkább 8. osztályban javasolnám a téma feldolgozását.

Online tárlatvezetés

Online tárlatvezetés -mint a múzeumpedagógia egyik irányzata- egy kiállítás az online térben. Ez pedagógusként rengeteg lehetőséget nyújt számunkra, hiszen segít olyan módon megszervezni az óránkat, hogy a tanulók önállóan, saját tempójukban haladva dolgozzák fel az anyagrészeket. Egyszerűen tudunk szövegrészleteket, ábrákat, táblázatokat, videókat megosztani velük, valamint feladatokat adni számukra. Az online tér segíti a tanulók közös munkáját is, így csoportmunkában szervezett tevékenységek során is alkalmas kereteket biztosíthat az adott téma feldolgozására.

Az óra menete

A téma feldolgozása egy tanórán, csoportmunkában történne, ahol csupán minimális tanári közlés történik (óra eleji adminisztrációs és szervezési feladatok), a tanulók maguk járják körbe az online tárlatot, és az abban szereplő feladatokat a leírtak szerint, csoportonként teljesítik.

Elsőnek egy tájékoztatót láthatnak a tanulók, amelyben arról informálódhatnak, hogy mi vár rájuk, milyen feladatot kell végrehajtaniuk.

A téma hatalmas, így idő hiányában csupán néhány részére irányítjuk a fókuszot. Fontosnak tartottam, hogy ne kezdjünk bele azonnal a téma feldolgozásába, hanem legyen némi ráhangolódás, ismétlése a korábban elsajátítottaknak, így először Budapest hazánkban betöltött szerepét láthatják a tanulók egy gondolattérképen. Ez önmagában is lehetne egy tanulói feladat, hogy gyűjtsék össze, és valamilyen módon (pl. gondolattérkép segítségével) rendszerezzék a fővárosunk szerepéről tanultakat, valamint tapasztaltakat. De tekintve, hogy az óra fő témája nem ez, hanem kifejezetten a Belváros gazdasági jellemzőinek megismerése, jelen órán nem kerül sor erre.

A továbbiakban szövegrészletek, táblázatok segítségével kell kisebb feladatokat elvégezniük, majd ezekből egy végső összefoglalót összeállítaniuk, melynek műfaját saját maguk határozhatják meg (lehet például újságcikk, videó, vagy digitális történetmesélés).

A beadott munkákat a tanár ellenőrzi, arra visszajelez és értékeli. Következő órán akár bemutatót is tarthatunk a kész feladatmegoldásokból, így minden csoport láthatja, hogy a többiek hogyan dolgozták fel a témát, sőt, értékelhetik is egymás munkáit.

Az óra részletes terve

Az óra időpontja: 2018. 11. 26.

Iskola, osztály: 8. a

Iskola neve és címe: Veres Pálné Gimnázium

Tanít: Gerlang Vivien

Témakör megnevezése: Magyarország társadalomföldrajza

Tanítási egység (téma) címe: Budapest V. kerületének gazdaságföldrajzi jellemzői

Az óra (jellemző) típusa: új ismereteket szerző és ismereteket elmélyítő óra

1. Tantervi követelmények

1.1. A tanítási óra oktatási céljai:

- lakóhelyünk gazdasági vonásainak megismerése
- Budapest hazánkban betöltött szerepének ismételése
- Az V. kerület gazdasági vonásainak megismerése
- Az egyes gazdasági ágak szerepének változásai
- Bepillantás az V. kerület változó képébe

1.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai:

- Természettudományos kompetencia fejlesztése
- Digitális kompetencia fejlesztése
- Matematikai kompetencia fejlesztése
- Gondolkodási műveletek fejlesztése
- Szövegértési képesség fejlesztése

1.3. A tanítási óra nevelési céljai:

- Együttműködési képesség fejlesztése
- Önálló tanulásszervezés képességének fejlesztése
- Szociális kompetencia fejlesztése
- Ok-okozati összefüggések felismerése, következtetések levonása

1.4. Oktatási követelmények:

a. Fogalmak:

központi szerepkör, gazdasági ágak, gazdasági szerkezet, turizmus, gazdasági-pénzügyi központ, funkcióváltás

b. Folyamatok:

központtá válás, a Belváros központi szerepének kialakulása a fővároson belül, a szolgáltatások szerepének növekedése

c. Összefüggések:

területi elhelyezkedés és adottságok szerepe a központi szerepkör kialakulásában; a fogyasztói szokások és igények változásának hatása a kiskereskedelemre; változó igények változó funkciók; a kerület adottságaiból származó sajátos területhasznosítása (a lakófunkció elenyésző)

d. Megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek: táblázatok elemzése, adatok feldolgozása, szövegrészletek értelmezése, képek keresése, információk rendszerezése

e. Fejlesztendő készségek, kompetenciaterületek: Természettudományos kompetencia, matematikai kompetencia, digitális kompetencia, szociális kompetencia fejlesztése, együttműködési képesség, szervezési készség fejlesztése

- f. Főbb tanulói tevékenységek: adatsorok, táblázatok értelmezése, diagramok készítése, szöveghő, interjú készítése, összefoglaló produktum beadása

2. Szemléltető és munkaeszközök

táblázatok, szövegrészletek, gondolattérkép, szöveghő, képek

3. Felhasznált irodalom

- 2012-es kerettantervek (<http://kerettanterv.ofi.hu/>)
- http://budapest.hu/Documents/varosfejlesztési_koncepcio_2011dec/06_Gazdasag.pdf
- http://www.belvaros-lipotvaros.hu/_user/browser/File/hirdetmenyek/2017/MEGALAPOZ%C3%93%20VIZSG%C3%81LAT%20-%20v%C3%A9gleges.pdf
- http://www.belvaros-lipotvaros.hu/_user/browser/File/pdf/Gazdas%C3%A1gi%20Program.pdf

4. Mellékletek jegyzéke

Az online tárlat elérhetősége: <https://prezi.com/p/jpoh00uaqkbg/>

Az óra felépítése

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Módszer	Munkaforma	Eszköz
2'	A diákok köszöntése, adminisztráció, hiányzók beírása	óraszervezés	-	-	-
2'	Az óra menetének ismertetése	óraszervezés	tanári közlés	frontális osztálymunka	-
2'	Csoportok kialakítása: 3-4 fős csoportok, a ClassDojo nevű program segítségével	óraszervezés	tanári közlés	-	projektor, tanári számítógép, internetkapcsolat, https://www.classdojo.com/
38'	A csoportok „végigjárják“ az online tárlatot, a segítő kérdések, táblázatok, szövegrészletek felhasználásával kisebb részfeladatokat végeznek, majd ezekből a csoport egy közös produktumot hoz létre. A csoportok önállóan dolgoznak, a tanár segít, amennyiben kérdés merül fel.	ismeretszerzés	önálló feladatmegoldás (szöveg értelmezése, táblázat adatainak feldolgozása)	csoportmunka	csoportonként legalább 1 számítógép (a többi eszköz lehet okostelefon, vagy tablet, ami rendelkezésre áll), internetkapcsolat, online bemutató (elérhetősége: https://prezi.com/p/jpoh00uaqkbg/)

	A tanár segít szem előtt tartani, hogy nem csak a részfeladatok elvégzése, hanem az összefoglaló munka elkészítése is szükséges.				
1'	Az óra zárása, értékelés	óraszervezés	tanári közlés	-	-

Készítette: Gerlang Vivien földrajz tanárszakos hallgató, 2018